

DSS - Zwoje znad Morza Martwego cz2

21/02/2011 21:57 by Magdalena Struska de Merowing

Â

Â Kalendarz Â¶wiÂ±t we wspÅ³Inocie Qumran.

Opierano siÅ³a na sÅ³onecznym staroÂ¿ytnym kalendarzu , pochodzenia kapÅ³aÅ±skiego, ktÅ³ry nie uÂ¿ywaÅ³ babiloÅ±skich czy tez kananejskich nazw miesiÅ³acy, tylko je po prostu numerowaÅ³. MowÅ³a o tym kalendarzu znaleÅ¼Å³i moÂ¿na np. w Ez.45,18-20; Jub.6,29-33; i I henocha 74,11-12;82,6.11.15.18; . na kalendarz ten skÅ³adaÅ³o siÅ³a 364 dni uÂ³oÂ¿onych w 4 pory roku, z ktÅ³rych kaÂ¿da miaÅ³a 3 miesiÅ±ce liczÅ±ce po 30,30 i 31 dni. lub tez 13 tygodni co w efekcie daje roczny cykl 52 tygodni. W owym kalendarzu kaÂ¿de ze Â¶wiat przypadaÅ³o kaÂ¿dego roku na ten sam dzieÅ± tygodnia.. Â

Â **NajwaÂ¿niejsze Â¶wiÅ³ta to:** Â¶wiÅ³ta Nowego Roku Pascha Â¶wiÅ³to PrzaÂ¶nikÅ³w Â¶wiÅ³to KoÅ³ysania SnopÅ³w lub Pierwszych ZbiorÅ³w JÅ³aczmienia Â¶wiÅ³to Tygodni lub Â¶wiÅ³to Pierwocin ZboÂ¿a Pszennego Â¶wiÅ³to Nowego Wina Â¶wiÅ³to Oliwy Â¶wiÅ³to Drzewa SiÅ³dmy miesiÅ±c DzieÅ± Pojednania bÅ±dÅ¼ tez Pokuty Â¶wiÅ³to NamiotÅ³w oraz codzienny Tamid, ofiara Szabatowa, ofiara przy wyÂ¶wiÅ³caniu kapÅ³anÅ³w. **Czy wspÅ³Inota z Qumran oczekiwala Mesjasza?**

Â Tak zwane pisma sekciarskie mÅ³wiÅ± o oczekiwanym przyjÅ¶ciu Proroka i Mesjaszy,

Â Jest znaczÅ±ce, Â¿e w Qumran oczekiwano dwÅ³ch Mesjaszy, jednak w tekstach qumraÅ±skich nie znajdziemy niczego o wyjÅ±tkowym Mesjaszu, ktÅ³ry miaÅ³ odegraÅ³ takÅ± rolÅ³a realizacji zbawienia, jakÅ± Nowy Testament przypisuje Mesjaszowi Jezusowi.

Â PrzyszÅ³oÂ¶ci Dynastii Dawida moÂ¿na odnaleÅ¼Å³i w 1Sam 2,10.35; Ps132,7;

Â **Kim byÅ³ Â¿Nauczyciel SprawiedliwoÅ¶ci?**

Â W rÅ³kopisach qumraÅ±skich jest on identyfikowany z kapÅ³anem lub **Â¿Nauczycielem WspÅ³Inoty** UwaÂ¿ano go za tego, ktÅ³reg o obdarzyÅ³ specjalnym darem rozumienia Pisma, a szczegÅ³nie **Â¿sÅ³w Jego sÅ³ug i ProrokÅ³w**. {1QHab7,5}; Nigdy w tekstach nie zostaÅ³ nazwany po imieniu, natomiast szczegÅ³y dotyczÅ±ce jego postaci znaleÅ¼Å³i moÂ¿na w 1QpHab 1,13; 2,2; 5,10; 7,4; 8,3; 9,9-10; 11,5;

Â Teksty wspominajÅ±, Â¿e **Â¿Nauczyciel SprawiedliwoÅ¶ci** przeÂ¶ladowany byÅ³ przez **Â¿Niegodziwego KapÅ³ana**.

Â W 4QPbless-4Q252 1v 3 zwrot semach Dawid **Â¿OdroÂ¶li Dawida** uÂ¿yty zostaÅ³ w stosunku do postaci zwanej **masziach hassedeq** **Mesjaszem SprawiedliwoÅ¶ci**

Â WedÅ³ug parafrazy Sam7,11-14; **obdarza siÅ³a tym tytuÅ³em jakiegoÂ¶ sukcesora tronu Dawida Â¿ BÅ³dÅ³a ojcem dla niego, a on bÅ³dzie dla mnie synem** odnosi siÅ³a do **odroÂ¶li Dawidowej**, ktÅ³ra nastanie wraz z **Â¿WyjaÂ¶niajÅ±cym Prawo**, ktÅ³ry stanie na Syjonie ostatnich czasach {4QFlor-4Q174, 1-3 i 11-12};

Â **Teksty wspominajÅ±ce o przyjÅ¶ciu Â¿WyjaÂ¶niajÅ±cego Prawo na KoÅ±cu czasÅ³w**

Â Doresz hattorac - teksty **Â¿WyjaÂ¶niajÅ±cego Prawo** w jednym z nich jest on oczekiwany jako towarzysz, **odroÂ¶li Dawida** {4QFlor -4Q 174-1-2 i 11-12 natomiast innym jako **Â¿Gwiazda** wyroczni Ballaama {Lb24,17; odnoÂ¶nik CD7,18};

Â WedÅ³ug tych rÅ³kopisÅ³w **jednym z zadaÅ± Â¿Nauczyciela SprawiedliwoÅ¶ci, Â¿ jako kogoÂ¶ natchnionego przez Boga, byÅ³a szczegÅ³lna interpretacja Prawa i ProrokÅ³w** {1QpHab 7,5};

Â **NiektÅ³re wybrane fragmenty ZwojÅ³w z Qumran ZWOJE Z QUMRAN**

Â Palestyna , Morze Martwe 1947r. BeduiÅ±ski pasterz odnajduje w Qumran w pobliÂ¿u Jerozolimy zwoje zapisane w jÅ³yku aramejskim i hebrajskim , a wÅ¶ród nich rÅ³kopisy starsze od starego testamentu, a takÅ¿e pÅ³Å¼niejsze, dotyczÅ±ce esseÅ±czykÅ³w i poczÅ±tkÅ³w chrzeÅ¶cijaÅ±stwa.

Â KryjÅ± one tajemnice ktÅ³re mogÅ± wstrzÅ±snÅ±! podstawami koÅ¶cioÅ³a.

Â **Fragmenty: ZwÅ³j Stracony.**

Â "Skąd to zamieszanie między narodami,
Â dlaczego buntują się ziemscy królowie?
Â A księżata sprzymierzają się z nimi; Przeciw Panu,
Â Przeciw Jego Pomazancowi?
Â Tu przed kościołem światu
Â Bezbożni sprzymierzają się
Â Przeciw Nauczycielowi Sprawiedliwoci, aby go zniszczyć!
Â Ale ich zamiary się nie powiodą.
Â Kittim ---panuj nad wieloma narodami.
Â Księżata, starszyzna,
Â I kapłani z Jerozolimy, którzy rzędną Izraelem,
Â Ich Wysoka Rada --- wszyscy im pomagali.
Â Wiedziały jak czeka Go los,
Â Jak rżnie i to, że wręci w chwale,
Â By objął rządy nad narodami,
Â I wydał na nie sąd....
Â Niektórzy oczekiwali, że stanie się cud, że zmartwychwstanie on w blasku chwały
Â Inni mówili że ujrzą na niebie jasną gwiazdę,
Â Jeszcze inni mówili, że widzieli go we śnie,
Â Ale tu na ziemi, na tym świecie, nie stało się nic.
Â Przybędzie któregoś dnia,
Â Będzie z rodu Dawida
Â Będzie wielkim na tej ziemi,
Â wszyscy będą go wielbili i mu służyli.
Â Będzie nazywany Synem Człowieczym.
Â I nazwał go synem Najwyższego.
Â Jak spadająca gwiazda,
Â Jak piękna wizja, takie będzie jego królestwo.
Â Będzie wladali wiele lat na ziemi.
Â I zniszczą wszystko.
Â Jeden naród zniszczy drugi naród
Â Jedna prowincja zniszczy drugą prowincje.
Â Aż lud Boży odrzuci miecze.
Â Przez człowieka Sprawiedliwego, z którego onego w ofierze,
Â Zostanie namaszczone,
Â W swoim czasie
Â Wystąpi przeciw Synom Ciemności,
Â Przeciw Bezbożnemu Kapłanowi
Â I pokona ich."
Â Kittim--synowie ciemności
Â **Zwój Mesjasza - fragmenty**
Â ...I nic nie wydarzy się zanim nie wybuchnie wojna
Â Synów światła z Synami Ciemności,
Â Synów Lewiego, Synów Judy, Synów Beniamina, Wygnanych z pustyni.
Â Przeciw zastępom Beliala,
Â Mieszkańcom Filistii,
Â Kittim z Assuru; i tym zdrajcom, którzy im pomagają.
Â I Synowie światła zawładną na nowo Jerozolimę; i światłotyni,
Â I wojna ta przeciw siedmiu krajom, trwa! będzie czterdzieści lat.

Andrzej Struski

<http://www.andrzejstruski.com>

Â I stanie siã^a to; Po wieku zniszczenia, Katastrof, Nienawiã[¶]ci, Chorã^b, Wojny plemiennej, Wojny etnicznej, Wojny ludobã³czej.

Â I stanie siã^a to

Â Gdy przybã^ddzie Syn Czã³owieczy

Â Z rodu Dawida

Â Z rodu synã³w pustyni

Â Bã^ddzie pomazaã[±]cem..... I przez diabã³a w lesie bã^ddzie kuszony, trzy razy

Â Bã^ddzie zwyciã^zã[±].....

Â I wszyscy, ktã³rzy jedzã[±] jego chleb,

Â podniosã[±] na niego rã^kã^a

Â Bã^dã[±] mã³wiã^{! o nim} Â¼le

Â Zã³oã[¶]liwymy jã^azykami

Â Ci ktã³rzy przyã[±]czyli siã^a do jego zgromadzenia,

Â Bã^dã[±] go szkalowali przed synami zã³a.

Â A wszystko po to, aby byã³o sã³awione Jego sã³owo.

Â Z powodu ich winy

Â Ukryã³ Â¼rã³dã³o rozumu

Â Tajemnicã^a Prawdy

Â A inni jeszcze powiã^akszã[±] Jego nieszczã^aã[¶]cie

Â Zamknã[±] Go w ciemnoã[¶]ciach

Â I jego chlebem bã^ddzie udrã^aka

Â Napojem pã³ynã[±]ce do koã[±]ca Â³zy

Â Albowiem Jego oczy przesã³oni Â¿al

Â Jego DUSZA utonie w codziennej goryczy

Â Owã³adnã[±] nim Iã^ak i smutek.

Â Potem zacznie siã^a wojna na caã³ym Â¶wiecie

Â Bã^ddzie walczyã³ bez wytchnienia

Â Z Synami Ciemnoã[¶]ci, przepã^dzi ich,

Â Bã^ddzie walczyã³ z bezboã[¿]nym kapã³anem

Â I pokona go

Â I zabije niegodziwego kapã³ana

Â Zgodnie z prawem.....

Â Syn Czã³owieczy stanie na czele armii

Â Ktã³ra wyjdzie z doliny peã³nej koã[¶]ci

Â A wiã^ac powie proroctwo

Â Tak jak mu bã^ddzie nakazane, a gdy tylko je wypowie

Â Wybuchnie wielka wrzawa

Â koã[¶]ci poã³ã[±]czã[±] siã^a ze sobã[±],

Â Zaczniã[±] formowaã^{! siã^a na nich miã^aã[¶]nie}

Â przyrastaã^{! ciaã³o}

Â Zacznie je pokrywaã^{! skã³ra}

Â Wejdzie w nie duch

Â Oã[¿]yjã[±], stanã[±] na nogi ,Utworzã[±] wielkã[±] armiã^a

Â A on stanie na czele tej armii

Â I uda siã^a do Jerozolimy

Â Wkroczy przez zã³ota bramã^a,

Â Odbuduje Âwiã[±]tynie

Â Tak, jak jã[±] widziaã³ w swych wizjach,

Â A krã³lestwo Niebieskie,

Â Tak dÂ³ugo oczekiwane,
Â Przyjdzie wraz z Nim,
Â Zbawicielem
Â KtÃ³ry otrzyma imiÃª
Â LEW
Â **ZwÃ³j Wojny**
Â PowstaÅ± Mocarzu, pojмай twych pojmanyh, MÃªÂ¿u CwaÂ³y,
Â i zabierz TwÃ³j zdobyczny Â³up, o Waleczny!
Â PoÃ³kÂ¿ rÃªkÃª TwojÅ± na karku Twoich wrogÃ³w,
Â a nogÃª TwojÅ± na stosie pobitych,
Â a miecz TwÃ³j niech pochÃ³nie grzeszne ciaÃ³o.
Â NapeÃ³nij chwaÃ³Ãª TwojÅ± ziemiÃª,
Â a dziedzictwo swoje bÃ³ogosÃ³awieÅ±stwem.
Â Niech bÃªdzie mnÃ³stwo zwierÃ±t na polach Twoich,
Â a srebro i zÃ³oto i drogie kamienie w paÃ³acach Twoich.
Â rozraduj siÃª wielce Syjonie,
Â wÃ³rÃ³d radosnych okrzykÃ³w ukaÂ¿ siÃª Jerozolimie
Â i weselcie siÃª wszelkie miasta Judy!
Â OtwÃ³rz na zawsze twoje bramy,
Â aby przyniesiono tobie bogactwa narodÃ³w.
Â {Zwoje z Qumran-ReguÃ³a wojny}

Â **ZwÃ³j Â³wiÃ³tyni**

Â A w dniu upadku Kittim
Â bÃªdzie bÃ³j i wielka rzeÅ¼ wobec Boga Izraela,
Â gdyÂ¿ to jest dzieÅ± od dawna
Â przez niego wyznaczony na wojnÃª,
Â ktÃ³ra ma zniszczyÅ! SynÃ³w CiemnoÃ³ci.
Â Wtedy stanÅ± do okrutnej rzezi:
Â zgromadzenie bogÃ³w i zgromadzenie ludzi.
Â Synowie Â³wiatÃ³oÃ³ci oraz obÃ³z ciemnoÃ³ci
Â bÃªdÃ± walczyÅ! razem,
Â aby siÃª okazaÃ³a moc Boga
Â wÃ³rÃ³d zgieÅ³ku wielkiego tÃ³umu
Â i wrzawy bogÃ³w i ludzi w tym dniu zagÃ³ady.
Â to bÃªdzie czas ucisku dla caÃ³ego ludu,
Â wykupionego przez Boga.
Â A wÃ³rÃ³d wszystkich cierpieÅ±
Â nie byÃ³o dotÃ±d im podobnego od poczÃ±tku
Â aÂ¿ do koÃ±ca wybawienia wiecznego.
Â W dniu ich walki z Kittim
Â stoczÃ± bÃ³j na Â³mierÃª i Â¿ycie.
Â W wojnie tej trzy razy Synowie Â³wiatÃ³oÃ³ci
Â umocniÅ± siÃª, aby pobiÅ! bezboÂ¿noÃ³ci.
Â zwoje z Qumran{ReguÃ³a wojny}.

Â **ZwÃ³j Skarbu**

Â Ale, dzięki tym ktÃ³rzy wytrwali w Przykazaniach Boga
Â i przez nie siÃª uratowali, ustanowiÃ³ BÃ³g,
Â swoje Przymierze dla Izraela na wieki,
Â ukazujÃ±c im rzeczy ukryte, przez ktÃ³re zbÃ³dziÃ³ caÃ³y Izrael,

Â swoje Â¶wiete szabaty i swoje chwalebne Â¶wiãta,
Â swoje sprawiedliwe Â¶wiadectwa i swoje prawdziwe drogi
Â oraz pragnienie swojej woli, ktÃ³re czÃ³wiek powinien czyniã!,
Â aby Â¿yã! dziãki nim. {On} ukazaã im rzeczy
Â a oni wykopali studniã obfitã w wodã,
Â lecz nie bãdzie Â¿yã! ten kto niã gardzi.
Â { Dokument Damasceñski }

Â **Zwãj Syjonu**

Â Syjonie, gdy cie wspominam, bãogosãwiã ciã.
Â Z caãego serca, z caãej duszy, z caãej siã,
Â bo ciã kocham, gdzy przywoãujã ciã w pamiãci.
Â Syjonie! Ty jesteÂ¶ nadzieiã.
Â Ty jesteÂ¶ pokojem i Zbawieniem.
Â Z twjego ãona zrodzã siã pokolenia,
Â na twym ãonie bãdã siã zwiã!,
Â w twoim blasku bãdã siã chroniã!,
Â bãdã wspominaã! twoich prorokãw.
Â W tobie nie ma ju¿ zã.
Â Odejdã bezbo¿ni i niegodziwi
Â i sãawiã! cie bãdã twoi synowie.
Â Twoi narzeczeni bãdã usychaã! za tobã,
Â oczekujãc Zbawienia,
Â pãaczãc w twoich murach.
Â Syjonie, oni spodziewajã siã nadzieji,
Â czekajã na Zbawienie.
Â Psalmi pseudodawidowe {Zwoje z Qumran}.

Â **Zwãj Zbrodni**

Â Bãdãcie mã¿ni i silni! Bãdãcie dzielni!
Â Nie bã¿cie siã i nie lãkajcie, i niech nie sãabnie serce wasze!
Â Nie trwã¿cie siã i nie obawiajcie ich!
Â Nie cofajcie siã wstecz i nie uciekajcie przed nimi,
Â bo oni sa zgromadzeniem niegodziwo¶ci
Â i ciemno¶ciã sã ich wszystkie czyny,
Â i do ciemno¶ci zmierza wszelkie ich pragnienie.
Â W kãamstwie ufno¶! swojã zão¿yli.
Â A potãga ich jak dym siã ulotni.
Â Bo¿e Izraela, podnie¶ rãkã Swojã w Swojej cudownej mocy
Â nad wszystkimi niegodziwymi duchami...
Â {Reguãa Wojny}

Â **Zwãj Powrotu**

Â A mije serce zapoznaão siã z ciosami,
Â Byãem jak mã¿ opuszczony,
Â nie byão dla mnie schronienia,
Â gdy¿ moje cierpienie rozwijaão siã w gorzko¶ciach
Â jako nieprzerwany i nieuleczalny bã!
Â przeciw mnie, jak ci ktãrzy zstepujã do Szeolu,
Â duch mãj uwolni siã od zmarãych, chocia¿ doi otchãani siãgaãy.

Â **Zwãj Templariuszy**

Â Albowiem oni mnie zniewa¿yli

Â i nie zwaÅłali na mnie,
Â gdy ty moc swójÂ± przeze mnie okazaÅeÂ¶.
Â WypÅdzili mnie bowiem z mojej ziemi
Â jako ptaka z gniazda swojego,
Â a wszystkich moich przyjaciÅ³ i bliskich
Â ode mnie odsunÅli
Â i uwaÅłali mnie za bezuÅyteczne narzÅdzie.
Â Ale to oni,tÅumacze kÅamstwa i prorocy faÅszu,
Â knuli spisek przeciw mnie z Belialem,
Â chcÅ±c twoje Prawo,ktÅre Ty wyryÅeÂ¶ w sercu moim,
Â zamieniÅ! na pochlebstwa zwodnicze dla twego ludu.
Â Oni spragnionym nie dali napoju Poznania,
Â lecz pragnÅcym podawali ocet,
Â aby patrzeÅ! na ich odurzenie,
Â gdy bÅda zachowuwaÅ! siÅa jak szaleni
Â podczas swoich Â¶wiÅ±t
Â i upadaÅ! bÅdÂ± w ich sieci.
Â {Zwoje z Qumran - Hymny}.

Â **ZwÅ³j Grot**

Â I oto tajemnica; bezboÅni zmieniajÂ± dzieÅ³a prawdy, ktÅre
Â przeksztaÅcajÂ± w kÅamstwo. Nie zapisujÂ± moich sÅ³w, lecz
Â gÅoszÂ± nikczemnoÅ! w moim imieniu, wedÅug ich Åyczenia i ich woli.
Â I oto druga tajemnica:wierni, Â¶wiÅci, sprawiedliwi czytajÂ± dzieÅ³a wedÅug ich prawdy.
Â {Zwoje z Qumran- Ka. Hioba}.

Â **ZwÅ³j MiÅoÂ¶ci - ZwÅ³j ÂwiÅtych**

Â UkazaÅ³a mi siÅa w swojej wspaniaÅoÂ¶ci
Â i poznaÅ³em jÅ±
Â Kwiat winoroÅli daje winogrono
Â a z winogrona powstaje wino, ktÅre rozwesela serca.
Â SzedÅ³em po jej pÅaskich drogach,
Â bo poznaÅ³em jÅ± bÅdÂ±c mÅodym.
Â usÅyszaÅ³em jÅ±,
Â i pojÅ³em jÅ± do gÅ³bi
Â I to ona mnie napoiÅ³a.
Â I dlatego kÅadam jej hoÅd.
Â PodziwiaÅ³em jÅ±,
Â zapagnÅ³em jej.
Â I nie odwrÅciÅ³em twarzy.
Â poÅdaÅ³em jej
Â z caÅ³ jej wzniosÅoÂ¶ci.
Â OtworzyÅ³em drzwi,
Â ktÅre pozwalajÂ± odsÅoniÅ! tajemnicÅ.
Â OczyÂ¶ciÅ³em siÅa,
Â aby poznaÅ! jÅ± w czystoÂ¶ci.
Â MiaÅ³em mÅdroÅ! w sercu
Â i nie opuÅciÅ³em jej...{...}
Â O, wy Liczni, sÅuchajcie moich sÅ³w,
Â a otrzymacie zÅoto i srebro.
Â {psalmy pseudodawidowe - Zwoje z Qumran }

Â Przypisy do oznaczeÅ±:

Â DSS- Dead Sea Scrolls- Zwoje znad Morza Martwego Hev- teksty z Nachal Chewer H - hymny CD- Dokument DamasceÅ±ski z genizy synagogi w Cairo. C-teksty z genizy synagogi w Cairo. D- Dokument DamasceÅ±ski Mas-teksty z Masady Q- Qumran 1Q- 1 grota, 2Q - 2 grota; kolejne oznaczenia tekstÅ³w pochodzÅ±cych z grot. 1QpHab- Peszer do KsiÅ³gi Habakuka- grota1. 1QS-ReguÅ³a Zrzeszenia 1QSa-ReguÅ³a CaÅ³ego Zgromadzenia 3Q15- ZwÅ³j Miedziany z grotty 3. 1QSB- ZbiÅ³r BÅ³ogosÅ³awieÅ±stw 4QD a-h - kopie Dok. DamasceÅ±skiego 4QFlor- Midrasz na czasy ostateczne 4QP Bless - BÅ³ogosÅ³waieÅ±stwo PatriarchÅ³w grota nr.4 11QTemple - ZwÅ³j Å³wiatyni grota 2. 11QTgjob - targum hioba grota11 4Q lev- kopia Ks. KapÅ³aÅ±skiej grota 4 11QPs 2 - Psalmi grota 2 1QapGen - Apokryf ksiÅ³gi Rodzaju grota1 4QEzra - Ks. Ezrasza Â **ZebraÅ³a** i **opracowaÅ³a** na podstawie Å¼rÅ³deÅ³ {bibliografia poniÅ³ej}.

ZbioreÅ³w wÅ³asnyc i Å¼rÅ³deÅ³ internetowych [zdj.] Jessica.

ÂÂ Magdalena Struska de Merowing.Â PowyÅ³szy tekst jest tekstem autorskim.

Kopiowanie, rozpowszechnianie tylko za zgodÅ± autora tekstu oraz podaniem linka do oryginalnej strony autorki.

Â Â WyÅ³r bibliografii: **Abecassis E.** ÅœQumranÅœ wyd Albatros Warszawa 2006. **Abecassis E.** ÅœSkarb Å³wiatyniÅœ wyd Albatros Warszawa 2005. **Vanderkam, James.C.** ÅœThe DeadSea Scrolls Today 1994; polskie wydanie: ÅœManuskrypty znad Morza martwegoÅœ przekÅ³ad R.Gromadzka- Warszawawyd Cyklady 1996.- relacja o stanie badaÅ± z roku 1994. **Vermes, G.** ÅœThe Dead Sea Scrolls In English : Third Edition Londyn, Penguin Group , 1987.- zawiera rzetelne przekÅ³ady wiÅ³kszoÅ³ci zwojÅ³w . poprawione wydanie z roku 1995, zawiera dodatkowo 30 tekstÅ³w oraz Zwoju Miedzianego. **Zdun P.** ÅœPieÅ³ni ofiary Szabatowej z uran i MasadyÅœ KrakÅ³w Enigmat Press, 1996.- przekÅ³ad i tekst majÅ±cy znaczenie do poznania angelologii i mistyki Å³ydowskiej za czasÅ³w przedchrzeÅ³cijaÅ±skich. **Garcia Martinez, Florentino** ÅœThe Dead Sea Scrolls Translated : the Qumran Texts In English, Leiden Brill, 1996.- wyd.2 uzupeÅ³nione; Kompletny przekÅ³ad zwojÅ³w na jÅ³zyk angielski. Wyd. pierwsze hiszpaÅ±skie Madrid : trota 1992. Â **Warszawa. PAX.** ÅœDziesiÅ³ lat odkryÅ³ na Pustyni Judzkiej. **Muchowski Machowski.** ÅœRÅ³kopisy znad morza martwegoÅœ KrakÅ³w The Enigmat Press 1996.- pierwszy polski kompletny przekÅ³ad zwojÅ³w. **Laperrousaz, E.-M.** Qoumran: LÅ±Etablissement essenien des bords de la Mer Morte: Historie et archeologie du site, Paris Picard 1976.- niezaleÅ³ne studium wykopalisk w Chirbet napisane przez archeologa. **Lohse, E.** ÅœDie Texte aus Qumran: Hebraisch und Deutsch . wyd.2. Munchen: Kosel; Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1971. - wokalizowana edycja tekstÅ³w hebrajskich z dobrym przekÅ³adem niemieckim. **Kapera.Z.J.** ÅœPÅ³wiece sporu o zwoje znad Morza MartwegoÅœ KrakÅ³w The Enigma Press 1996. - udokumentowana historia publikacji rÅ³kopisowi tzw. Trzeciej bitwy o zwoje. **Fitzmyer .J.A.** ÅœThe Dead Sea Scrolls: Major Publications and Tools for StudyÅœ Atlanta , GA Scholars 1990.-Â przewodnik bibliograficzny po problemach qumrantologii. **Allegro Jon Marko,** ÅœThe dead Sea Scrolls :Åœ A Reappraisal Åœ; wyd.2 poprawione Londyn1964.- informacje dotyczÅ±ce zawartoÅ³ci zwojÅ³w. **Joseph. A. Fitzmyer S.J.** Paulist Press, New York Mahwah 1992, wyd polskie Enigma Press KrakÅ³w Åœ101 pytaÅ± o QumranÅœ.

Znaleziona w pieczarze nr 3 (Qumran) miedziana rola zawiera spis inwentaryzacyjny. Chodzi o wykaz 61 miejscowÅ³ci w ktÅ³rych zdeponowano zÅ³oto, srebro i wartoÅ³ciowe naczynia sakralne. WiÅ³kszoÅ³ z tych schowkÅ³w znajduje siÅ³a w Jerozolimie, NIEKTÅ³REÂ POD SWIÅ³TYNIÅ³ lub w jej poblÅ³u. Inne natomiast w okolicy Jerozolimy a niektÅ³re w Qumran. JeÅ³li podane w tej roli liczby siÅ³a zgadzajÅ±, to caÅ³y ciÅ³ar pochowanego w rÅ³Å³nych miejscach skarbu wynosi 65 ton srebra i 26 ton zÅ³ota (tona = 1000kg.) o dzisiejszej wartoÅ³ci 90 milionÅ³w Marek (D.M.,-suma podana przez Baigent'a, czyli okoÅ³o 45 milionÅ³w Euro.Z.). W porÅ³wnaniu do innych skarbÅ³w nie jest to Å³adna kwota przyprawiajÅ±ca o zawrÅ³t gÅ³owy (13. marca 2005 gÅ³Å³wna wygrana w Totku w Niemczech wynosiÅ³a 21 milionÅ³w Euro. Z.).Â Zatopiona hiszpaÅ±ska galera przyniesie, dla przykÅ³adu, duÅ³o wiÅ³cej dochodu. PamiÅ³taÅ³ jednak naleÅ³y, Å³e wartoÅ³ci staroÅ³ytnego skarbu ze wzglÅ³du na jego religijny i symboliczny charakter jestÂ wiele wiÅ³ksza.(....) Z tekstu spisanego na owej miedzianej roli jednoznacznie wynika, Å³e chodzi o czÅ³Å³ci skarbu naleÅ³cego do jerozolimskiej Å³wiÅ³tyni i ktÅ³ry to skarb zostaÅ³ ukryty przed rzymskimi najeÅ¼dcami" (k.cyt.).

http://www.beepworld.de/members81/von_roya/renne.htm